

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 659/2014

07.05.2015. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље Р.С. из В., Улица..., чији је пуномоћник З.С., адвокат из В., Улица..., против туженог АД Р.о. и ц. Г. из К.Ф., чији је пуномоћник М.С., адвокат из Ј., Улица..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2851/13 од 12.02.2014. године, у седници одржаној 07.05.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2851/13 од 12.02.2014. године и пресуда Основног суда у Врању П1 929/11 од 04.09.2013. године и предмет **ВРАЊА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 929/11 од 04.09.2013. године, ставом првим изреке, ништи се као незаконито решење о отказу уговора о раду број 490 од 21.05.2009. године, којим је тужиљи престао радни однос, те је наложено туженом да тужиљу врати на посао на радно место на коме је радила пре удаљења из предузећа - на послове административног радника. Ставом другим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 277.550,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2851/13 од 12.02.2014. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на поништај оспореног решења, ставу другом и ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на враћање на рад, тако што је обавезан тужени да тужиљу врати на исте или друге послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је одлучујући о ревизији туженог, у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и

111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, ... 55/14), нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиља је била запослена код туженог на радном месту административног радника – евидентичара. Решењем туженог број 490 од 21.05.2009. године, тужиљи је отказан уговор о раду, с обзиром да је проглашена технолошким вишком, због организационих и економских промена код туженог. Наиме, према Правилнику о организацији и систематизацији послова и радних места туженог од 29.12.2008. године, у правном и општем сектору било је систематизовано радно место административног радника - евидентичара са 8 извршилаца. Тужени је донео нови акт о систематизацији послова 03.02.2009. године, према коме је на неким пословима смањен број извршилаца, док су нека радна места укинута. Програмом решавања вишка запослених од 18.03.2009. године, утврђено је да су вишак 134 запослена, од укупног 201. Комисија туженог је актом од 08.04.2009. године, утврдила критеријуме за утврђивање вишка запослених и извршила оцењивање запослених на основу резултата рада, али није извршила оцењивање тужиље. Одлуком Управног одбора туженог од 24.04.2009. године, сачињена је листа радника за чијим радом је престала потреба, а међу којима је била и тужиља. Одлуком Управног одбора од 18.05.2009. године, проглашено је технолошким вишком 25 запослених. Тужени је тужиљи исплатио отпремнину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су утврдили да је незаконито решење о отказу уговора о раду, с обзиром да нису били испуњени законом прописани услови за отказ уговора о раду, применом одредбе члана 179. тачка 9. Закона о раду, јер тужени није применио критеријуме предвиђене Програмом за решавање вишка запослених које је утврдила Комисија туженог, а која је вршила оцењивање одређеног броја запослених, али не и тужиље, као и да послови које је тужиља обављала пре отказа уговора о раду нису укинута, већ их обављају други запослени.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 54/09), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Технолошке, економске и организационе промене код послодавца представљају његову пословну политику, коју суд није овлашћен да цени у поступку оцене законитости решења о престанку радног односа запосленом по овом основу, али разлози за престанак потребе за радом запосленог морају бити објективни и оправдани.

У конкретном случају, према Правилнику о организацији и систематизацији послова и радних места туженог од 29.12.2008. године, у правном и општем сектору било је систематизовано радно место административног радника - евидентичара са 8 извршилаца, а на ком радном месту је радила тужиља према уговору о раду број 300 од 02.07.2008. године. Новим актом о систематизацији послова код туженог од 03.02.2009. године, смањен је број извршилаца и нека радна места су укинута, али је за сада остало нејасно да ли је укинута радно место административни радник – евидентичар. Ово стога, што су нижестепени судови закључили да код туженог нису укинута послови на којима је тужиља радила, већ да те послове сада обављају други запослени, а што је утврђено из исказа саслушаних сведока. Наиме, утврђено је да С.Ђ. води евиденцију о производњи руде по коповима и производњи концентрата олова и цинка, евиденцију о оствареним часовима рада за раднике јаме и евиденцију о утрошку сировине и материјала, И.П. прима пошту и доставља је радницима, Р.П. је хигијеничар и Н.М. кува кафу, а све те послове је по оцени нижестепених судова радила тужиља пре него што је проглашена технолошким вишком. При том, тужени током поступка и сада у ревизији посебно указује да према новом Правилнику о систематизацији од 03.02.2009. године, радно место „административни радник - евидентичар“ не постоји, односно да је укинута. Имајући у виду наведено, нејасно је на основу чега судови закључују да „послови на којима је радила тужиља нису укинута“, ако не постоји радно место са ранијим називом, нити је указано које је то радно место у новом акту о систематизацији послова. Кад су у питању други запослени туженог саслушани као сведоци, било је потребно прибавити анексе уговора о раду и из њих утврдити које послове они обављају, јер је нејасно на који начин је релевантно утврђење „Р.П. је хигијеничар а Н.М. кува кафу“ за оцену законитости спорног решења. Дакле, потребно је поуздано утврдити да ли је укинута радно место административни радник – евидентичар или је извршена само промена назива радног места без промене описа послова у оквиру њега и без промене услова за његово обављање.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци решења.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења, утврдити чињенично стање и потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку о тужбеном захтеву.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**